

ILMOTUSHINTA 60 senttiä tuuma.—Kilpau- ja viikkim. ilmoitukset \$1.50 kerta; \$3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmoitukset tilan mukaan.—Syntymä- ja nimenmuutosilmoitukset \$1.00 kerta; \$2.00 kolme kertaa tavallista kokoa.—Kuolemanilmoitukset \$1.50 kerta ilman väräyksiä ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta väräykseltä ja kiitollisuudesta.—Häviöilmoitukset, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta; kolme kertaa \$1.00.—Naima- ja avioeroilmoitukset, korkeintaan 75 sanaa, \$2.00 kerta; kolme kertaa \$5.00.—Suuremmat ilmoitukset tilan mukaan.—Kiitollisuudesta tilan mukaan 60 senttiä tuuma.—Paikkakunta- ja -ilmoitukset 60 senttiä tuuma, eli 2 senttiä sana; alla hinta 25 senttiä kerta.

T O V E R I

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta...\$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta...\$1.60 Yksi kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta... \$8.50 Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year...\$5.50 Six Months...\$3.00
Three Months...\$1.60 One Month... .60

No. 107 PERJANTAINA, TOUKOK. 7 P.—FRIDAY, MAY 7 1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

BUTTEN RAATAJAT SEISAUTTAVAT KAUPUNGIN TEOLLISUUSLAITOKSET JA HYLKÄVÄT TARJOUKSET

Raitiotieliikenne lakkaa, samoin toiminta kaivannoilla, vastauksena Associated Industries klinin heittämään taisteluhansikkaaseen

Butte, Mont., 6 p. toukok. — Musertavalla äänen enemmistöllä Butten Workingmens unionilla päätettiin alkaa lakon klo 6 aamulla toukok. 7 p:nä ja siitä on seurauksena, että myös liikenne Butten raitioiteilla seisahtuu kahden vuorokauden kuluessa. Kaivannot ja muut teollisuudet seisahtavat täydellisesti kun voima- ja vesilaitoksen työläiset astuvat lakkoon.

Butte Bulletinin toimittajat saavat uuden kuulustelun

Butte, Mont., 5 p. toukok. — Valtion ylioikeus kumosi eilen alman oikeuden päätökset Butte Bulletinin toimittajien, R. B. Smithin ja W. F. Dunnin juuttuissa, joissa heidät viime vuonna tuomittiin kapinallisuudesta erään toimituskirjotuksen johdosta, jossa arvosteltiin valtion Defence Councilin yksityisiä jäseniä.

Dunnin oikeusjuttu oli esillä helmikuulla, 1919, ja häntä saakotettiin \$5,000. Smith, joka oli oikeudessa kesäkuulla, sai sakkoa \$4,500. Syytetyt saavat uuden kuulustelun.

MRS. GOMPERS KUOLLUT.

Washington, 6 p. toukok. — Mrs. Samuel Gompers, A. F. L. liiton presidentin vaimo, kuoli täällä illalla pitkällisen sairauden jälkeen. Vainaja oli 69-vuotias ja oli ollut avioliitossa yli puolen vuosisataa.

Mrs. Gompers oli syntynyt Lontoossa ja saapui tähän maahan 8-vuotiaana. Kolme vuotta myöhemmin ryhtyi työhön leikkajana samaan tehtävään, jossa Gompers oli sikarintekijänä. Pariskunta solmi avioliiton v. 1867 morsiamen ollessa 16-vuotiaan. Jälkeen jäi kolme poikaa.

SPOKANEN VÄKILUKU ALENTUNUT

Washington, 7 p. toukok. — Sensustoinimesta ilmoitettiin Spokane asukasluvun tämän vuoden väenlaskun mukaan olevan 104,204 henkeä. Vähennys sitten v. 1910 väenlaskun on 198 henkeä.

ESPANJASSA UUSI MINISTERISTÖ

Madrid, toukokuun 7 p. — Eduardo Daton muodostama uusi ministeristö teki virkavalauksen eilen. Myöhemmin se kokoutti palatsiin pitämään kokousta kuninkaan johtaessa puhetta.

SVEITSIN HALLITUS JA NEUVOSTO-VENÄJÄ

Geneve, toukok. 6 p. — Sveitsin liittohallituksen presidentti Motta on valtioneuvostossa antamassaan vastauksessa Maurelin tekemään kysymykseen selittänyt, että ennenkuin Sveitsi voi ryhtyä diplomaattisiin suhteisiin Neuvosto-Venäjän kanssa, täytyy sen olla selvillä siitä, tuleeko neuvostohallitus pysymään pystyssä. Myöskin haluaisi Motta olla varma siitä, edustaako neuvostohallitus suoraan väestön tahtoa ja onko bolshevikihallitus valmis luopumaan ajatuksista harjoittaa agitatoria Sveitsissä koko maailmaa käsittävää vallankumousta varten.

Kauppaushteiden avaaminen liittyy myöskin läheisesti näihin seikkoihin, sillä Venäjällä on harjoitettava kauppa neuvostohallituksen kontrollin alaisena.

Debs nimitettävä ehdokkaaksi

New York, 6 p. toukok. — Lauantaina alkavaan Sosialistipuolueen kansalliskongressin saapuvat edustajat ovat ennakkolta varmat, että vanha "sotaratu" Eugene V. Debs, joka on tuomittu kymmeneksi vuodeksi Atlantan vankilaan mielipiteidensä vuoksi, tulee nimitetyksi puolueen presidentinehdokkaaksi. Vara-presidentinehdokkaaksi on suositeltu Seymour Steadmania, Chicagosta; Scott Neeringia, joka peromestari Daniel Hoan'ia, Milwaukeeesta.

Rautatieliäiset pitävät kulkueen New Yorkissa

New York, 6 p. toukok. — Suur New Yorkin lakkoutuneet lauttamiehet ja rautatieliäiset ovat suunnitelleet kulkueen täksi illaksi, osottaakseen kansalle, että lakko ei vielä ole päättynyt, ilmoitti Edward McHugh, rautatieliäisten toimeenpanevan lakkokomitean puheenjohtaja.

AMERIKALAISET JA MEXICON KAPINALLISET

Näyttävät olevan perin ystäväisissä välissä keskenään

Washington, toukok. 6 p. — Liikenne rautateillä Mexico Cityn ja muiden mexicolaiisten kaupunkien välillä on lakkautettu, mikäli tänne tiedotetaan.

Agua Prieta, toukok. 6 p. — Amerikalaiset, jotka tulevat rajan poikki tälle puolelle, otetaan ystävällisesti vastaan. Tämän kaupungin varusväen komentaja, eversti Rodriguez, kävi eilen Douglasissa vieraillessaan amerikalaisen upseerin luona. Luokisille amerikalaisille viranomaisille ja yksityisille oli lähetetty kutsu saapua "Cinco de Mayo"-juhlaan, joka vietettiin tullihuoneessa täällä eilen illalla. Tarkastusta rajalla höllennettiin, jotta amerikalaiset pääsivät helpommin tulemaan.

Täällä olevat amerikalaiset myöskin puolestaan kestitsevät mexicolaisia. Rajaseutuvilla ilmestyytään sanomalehdet jokseenkin poikkeuksetta joko avoimesti tai muutoin suosivat kapinallisia. Kämouksellisen armeijan upseerin sallitun mennä rajan poikki Douglasiin ilman että heille tehtäisiin mitään kysymyksiä. Amerikalaiset eivät vaikeuta kapinallisten toimintaa millään muulla tavalla kuin kieltäytymällä lähettämästä heille aseita.

Torreon kapinallisilla.

Washington, toukok. 7 p. — Täällä oleville Mexicon kapinallisten edustajille tulleet tiedot kertovat, että Torreon, yksi Mexicon tärkeimmistä kaupungeista, on joutunut kapinallisille. Torreon on rautateiden keskus. Kenraali Castro, joka on komentanut Vittohallituksen sotilaita siellä, kerrotaan vangitun.

San Antonio, toukok. 7 p. — 70 asetettua kapinallista valtiasta Navan eilen ja sen jälkeen ilman minkäänlaista kuulustelua telotti kaupungin tuomarin Paredesin.

Viisitoista Mexico 41:stä valtiosta on noussut kapinaan liittotahallitusta vastaan.

Taistelu käynnissä Kievin edustalla

Newport, Englanti. — Tämän kaupungin satamatyöläiset ovat kieltäytyneet lomaansa erästä hollantilaisista laivasta sen johdosta kun suurin osa alivan miehistöstä on saksalaisia. Laiva on luvattu lomaansa vasta sitten kun saksalaiset on erotettu. Satamatyöläisten vaatimuksesta on ilmoitettu laivan omistajalle Amsterdamiin, jolta odotetaan pariaikaa vastausta.

PUNASTA PELÄTÄN UNKARISSAKIN

Budapest, toukok. 6 p. — Nyky kun työväenjärjestöt alkavat jossain määrin voimistua valkoisen terrorin aiheuttamista vaurioista, kiirehti hallitus antamaan määräyksiään. Punalippu on kielletty. Samoin kielletään ketään kantamasta punaisia Internationale-merkkejä.

LIKEPULA UHKAAMASSA JAPANISSA

Japaninkin työläiset osaatvat jo tehdä vaatimuksia hallitukselle

Lontoo, toukok. 7 p. — Tokiosta lennätetään: Seurauksena töiden lakkauttamisesta lukuisia kutomioissa Japanissa, maata on uhkaamassa vakava liikepula ja tuhansia työllisiä työttömyys. Tukkukauppiat ovat alentaneet pumpulin ja silkkin hintaa 50 prosentilla.

Mellakoita Tokiossa Vappuna.

Tokio, toukok. 2 p. (Myöhästynt.) — Täällä syntyi kahakka poliisien ja mielenosoittajien välillä Vappuna kun viidentoista työläisten järjestön edustajat marssivat poliisiasemalle ja vaativat vapautettaviksi työläisten johtajat, jotka oli aikasemmin vangittu. Poliisit, joita oli 500, pakottivat mielenosoittajat hajaantumaa vangiten heistä useita.

Ennen mielenosoitusmatkalle lähtöään työväen järjestöjen edustajat pitivät kokouksen, jossa hyväksyttiin päätöslauselman, sisällyttäneen siihen m.m. seuraavat hallitukselle esitetyt vaatimukset: On säädettävä laki miinimipalkasta ja kahdeksantuntin työpäivästä; kaikki japanilaiset joukot on viivyttelemättä kulettettava pois Siperiasta ja kaikki radikaalit työväen johtajat on vapautettava Tokion vankiloista.

Naisten äänioikeus hyväksytty Delawareassa

Washington, 6 p. toukok. — Naisten äänioikeuden puolesta taistelevat ryhmät täällä ilmoittavat olevansa lopullisen voiton aatossa.

Delawaren lainlaatikunnan alahuone äänestäneen myöhään tänään äänioikeusesityksestä, ja koska senaatti jo eilen hyväksyi esityksen, ovat äänioikeustaistelun johtajat varmat voitostaan. Kun Delawaren lainlaatikunta hyväksyy esityksen, astuu esitys äänioikeuden laajentamisesta naisille Yhdysvaltain perustuslaissa voimaan, sillä esitys on jo vahvistettu 35 valtiossa.

SEATTLEN LAIVANLASTAJIEN LAKKO

Seattle, Wash., 6 p. toukok. Kello yhden aikana tänään iltapäivällä laivanlastajien unioni kutsui työstä pois nekin joukot, jotka vielä tänään olivat työssä, ja julisti lastaustyöläisten yleislakon Seattlen rannassa.

Sosialistinen liike Tsekko-Slovakiassa

Praag, toukok. 6 p. — Tsekko-Slovakian tultua Itävallasta erotetuksi, ovat siellä asuvat saksalaiset sosialidemokraatit muodostaneet oman puolueensa, jonka 2,500 paikallisyjärjestöön kuuluu lähes 200,000 jäsentä. Tsekko-Slovakian koko saksalaisen väestön ollessa vain 3,4 miljoonaa. Puolueella on 22 äänenkannattajaa, joista 11 jokapäiväistä sanomalehteä. Viime kunnallisvaaleissa saivat puolueen asettamat ehdokkaat yhteensä 623,000 ääntä, mikä on 44 pros. saksankielisen väestön antamista äänistä. Tuntuvasti suuremman slaavilaisen väestön keskuudessa — missä tosin ei teollisuus ole yhtä korkealle kehittyneet kuin saksalaisilla seuduilla — sai sosialidemokratia 922,792 ääntä, mikä on vähän vaille 30 pros. slaavilaisen valitsijain luvusta. Tsekko-Slovakian saksalaisten muodostamat ammattilistit järjestöt käsittävät 300,000 ja osuuskunnat 200,000 jäsentä.

UUSI RETKIKUNTA ETELÄNAVALLA

Rooma, toukok. 6 p. — Abrazzin herttua järjestää pariaikaa retkikuntaa etelänavalle. Retkikunta tulee käsittämään 50 miestä ja 200 koira.

PALJON 100 PROSENTIN VOITTOILJOITA

Hallituksen entinen virkailija todistamassa palkkakomissionin edessä

Washington, 7 p. toukok. — Kaikkien suurten elintarpeita, polttoaineita ja muita välttämättömiä hyödykkeitä käsittelevien korporatsioonien voitot ovat nykyään 100 prosenttia suuremmat kuin ennen sotaa, todisti rautateiden palkkalautokunnan edessä W. J. Lauck, kansallisen sotatuloautokunnan entinen sihteeri. Todistustaan tukien Lauck esitti rahastondepartmentin raportteja sekä korporatsioonien julkaisemia lausuntoja, joissa osoitetaan nettotulo verrattuna osakepääomään vuosina 1912—1914 ja vuosina 1916—1918.

Sokeritehtailijain voitot, osotti Lauck, ovat kohonneet keskimäärin 300 prosenttia; teurastamoliikkeiden voitot noin 300—400 prosenttia; pukutehtailijain 500 prosenttia; kenkätehtailijain 100 prosenttia; hiilikaivosomistajien 400 prosenttia. Lauckin todistusten mukaan 15—100 prosentin voitot osakepääomasta olivat sodan aikana aivan yleisiä kaikille suurille korporatioille. Monet yhtiöt hyötyivät sodan aikana enemmän kuin mitä oli laitoksiin sijoitettu pääomaa, sanoi Lauck.

Näiden voittojen hyötyjillä on siis syytä puhua 100 prosentin amerikalaisista.

HIRMUMYRSKY RIEHUNUT GIBRALTARIN SEUTUVALLA

Cadiz, toukok. 6 p. — Gibraltarin salmessa on parhaillaan riehussa hirveä myrsky, jonka kerrotaan jo saaneen aikaan paljon tuhoa. Viisitoista kalastuslusta kerrotaan myrskystä uponneen.

Lakon vaikutus tuntuu Ranskassa

Pariisi, toukok. 7 p. — Liikenne Marsellesin ja Havren satamissa on kokonaan seisahtunut saksien satamatyöläisten lakon vuoksi. Seurauksena rautatieliäisten lakosta on liikenne rautateillä myöskin huomattavasti vähentynyt.

Viime yönä kerrotaan ammutun useita laukauksia matkustajajunaa kohti ja yhden lakonrikkurin sanotaan Strassburgin pikajunassa haavottuneen pysyn kuulasta.

Ruhrin alueella taasen taisteltu

Köben, toukok. 6 p. — Viisikymmentä kommunistista työlläistä tuli englantilaisten miehittämälle alueelle Dysseldorffin seutuilta toissa iltana, jälkeen luovutettiin, mutta kiivaan taistelun Saksan hallituksen sotilaiden kanssa, jotka ovat valloittaneet Dysseldorffin. Punaisia kaatui taistelussa useita ja haavoittui kolme. Hallituksen sotilaita haavoittui niinkään kolme.

Englantilaiset ovat pidättäneet punaiset, jotka pakenivat heidän miehittämälle alueelle. Hallituksen sotilaita keräivät aseita ja vangitsevat punaisten johtajia Ruhrin alueella.

Kööpenhamina. — Moskova-ta saapuneissa kipinäsanomassa tiedotetaan, että amiraali Koltshakilla vallotetut kultavarastot on kulettu pois irkutskista. Rahavarasto käsittää 400,000,000 ruplaa kultaarhoissa ja 13,000,000 ruplaa kultaarhoissa.

Dunermine. — Skotlannin ammattiuoiden kongressi on hyväksynyt vaatimuksen kieltolain käytäntöön ottamisesta.

TYÖLÄISTEN SA AVUTUKSIA AUSTRALIASSA

Australian saalistajien riist-oikeuksia rajoitettu tuntuvasti

Washington, toukok. 6 p. (F. P.) — Seuraavien kahden vuoden aikana tulevat kuluttajat Queenslandin valtiossa, Australiassa, maksamaan sokerista vain 9 senttiä naulalta. Naudanlihaa siellä myydään pakkauslaitoksista tukuttain 6—7 sentillä naulalla.

Tämä on luettava Queenslandin Työväenpuolueen ansioksi. Sen johtaja, Queenslandin pääministeri Edward G. Theodore, pysähtyi vast'ikään täällä olleeseen matkalla Englantiin, missä hän tulee Englannin hallituksen kanssa neuvottelemaan Queenslandiin siirtyvien siirtolaisten lukumäärän lisäämisestä. Herra Theodore, joka on kaivostyöläinen ja Australian työläisten unioniin kuuluvan Queenslandin valtiojärjestön presidentti, antoi apuaan muodostettaessa työväen ministeristöä, joka otti hallitusohjaket käsiinsä elokuussa 1915. Hän on ollut Queenslandin pääministerinä viimeiset kuusi kuukautta.

Queenslandissa ovat useimmat ruokosokeritehtaat, joissa valmistetaan Australiassa tarvittavaa sokeriä, jota kulutetaan vuosittain noin 300,000 tonnia. Siellä on 42 sokeritehdasta, joista 4 omistaa valtio. Työväen hallituksen tultua valtaan, se otti Colonial Sugar Refining-yhtiöltä itselleen vallan määrittää hinta sokeritehtaiden tuottamalle raa'alle sokerille sekä sokerimurtoille, joita nuo tehtaat ostavat. Sokeritehtaiden omistajien sallitaan "tehdä" voittoa vain niin paljon että he saavat tavallisen koron niihin sijoittamalleen pääomalle.

Riistäjien valtaa rajoitettu

"Meillä on työläisten sovintoneuvostoja, jotka määrittelevät kohtuullisen palkan sokeritehtailijain yhteinen lakimies, teki tänään esityksen Yhdysvaltain priioikeudessa täällä, että Leverlain nojalla nostetut kanteet asianomaisia vastaan jätettäisiin oikeudessa sen perusteella, että pirttuomari Andersonin ohjeet suurvalamiehille olivat ennakko-kuuloisia. Hallituksen lakimiehille myönnettiin aikaa vastauksen laatimiseen kello 10 saakka huomen-aamuna.

RIEMUJUHLA TOIMITTU LENININ KUNNIKSI

Moskova. — Kommunistiopuolueen kongressin päättettyä pidettiin useita puheita Leninille hänen 50-vuotisen syntymäpäivänsä johdosta. Leninin vanhimmat toverit — Kalinin, Radek, Kamenjeff, Buharin, y.m. — puu-uivat lämpimän sanoin Leninin poliittisesta nerokkuudesta ja selittivät hänen olevan suurimman nykyaikaisen marxilaisen. Leninin protesteista huolimatta kaikki kongressin edustajat toimeenpanivat suuremman riemujuhlan Leninille.

000 tonnin raakaa sokeria Jaa-vasta hinnalla, joka oli enemmän kuin kaksi kertaa korkeampi kuin mitä me maksamme siitä oman maamme tehtaalle ja sokerin hinnaksi on niinmuodin asetettu 9 senttiä naulalta seuraavien kahden vuoden ajaksi."

Swift & Companylla ja Armour & Companylla on Queenslandissa pakkauslaitoksia, jotka kaupalevat australialaisten pakkauslaitosten kanssa. Työväenhallitus on kuitenkin ruvennut tiukasti kontrolloimaan noita yhtiöitä ja liittohallitus kun on kieltänyt lihanviennin ulos paitsi erikoisella luvalla, niin Australialin kuluttajia varten on riittävästi lihaa varastossa ja sitä myydään 6—7 senttiä naulalta. Kotimaassa kuluttamista varten pidetään lihaa varastossa 15,000 tonnia. Pakkausyhtiöiden sallitaan lähettää lihaa ulos noin 80,000 tonnia vuodessa. Ulkomaille lähettämistään lihasta ne ottavat 9% senttiä naulasta.

YLISYYTTÄJÄ SYNNYTTÄNYT SUUTTUMUSTA

Veljesliiton virkailija arvostellee prokuraattorin ilmoille laskemia pöppöjä

Washington, 6 p. toukok. — Timothy Healy, Brotherhood of Stationery Firemen and Ollers järjestön presidentti, ruoski tänään rautateiden palkkakomissionin edessä ylisytyttäjä Palmeria Vapun aattona liikkeelle jaksusta pelotuksesta, kuinka muka työläiset valmistavat väkivaltaisuuksia Vapuksi ja kuinka toimenpiteiden niiden estämiseksi on ryhdytty.

Healy sanoi, että tuollainen propaganda Amerikan työväestöä vastaan alettiin vuorokauden kuluessa sen jälkeen kun aselepo allekirjoitettiin ja sen tarkoituksena on "myrkyttää kansan mieltä siinä määrin, että voittoilijat entistä enemmän saattaisivat lisätä voittojaan ja syyttää siitä työläisiä. Nimitämättä suoranaisesti ylisytyttäjä, Healy sanoi, että erään korkean hallitusvirkailijan "ristiretkeen" radikaaleja vastaan epäilemättä oli ruvettu tarkotuksella avustaa eräitä antajia saattamaan voimaan pakkotyölakeja.

Hän viittasi kongressissa esitettyyn kapinallisiin, joka näennäisesti oli laadittu hävittämään bolshevismia ja anarkismia, mutta todellisuudessa olisi sitonut Amerikan työväestön "käsiä ja jaloista."

Mr. Healy lopetti lausunnot, että jos hallituksen virkailijat ja kongressi olisivat lainanneet yhtä paljon huomiota voittoilijain hillitsemiseen kuin työläisten jahtaukseen, niin olisivat elintarpeiden hinnat nykyään kohtuuden rajojen sisäpuolella.

CHARLES EVANS HUGHES SOVITTELIJANA

Indianapolis, 6 p. toukok. — Charles Evans Hughes, kaivosomistajien ja hiilenkaivajien virkailijain yhteinen lakimies, teki tänään esityksen Yhdysvaltain priioikeudessa täällä, että Leverlain nojalla nostetut kanteet asianomaisia vastaan jätettäisiin oikeudessa sen perusteella, että pirttuomari Andersonin ohjeet suurvalamiehille olivat ennakko-kuuloisia. Hallituksen lakimiehille myönnettiin aikaa vastauksen laatimiseen kello 10 saakka huomen-aamuna.